

Kraków, dnia   lutego 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w KRAKOWIE

30-038 KRAKÓW, ul. Łobzowska 67
☎ (0-12) 633 77 22, 633 77 24, 633 37 09
Fax (0-12) 633 74 55

P/08/116
LKR-41026-2/08

Pan
Stanisław Lichosyt
Burmistrz Suchej Beskidzkiej
ul. Mickiewicza 19
33-370 Sucha Beskidzka

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie – na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (t.j. Dz. U. z 2007 r., Nr 231, poz. 1701) – przeprowadziła kontrolę Urzędu Miejskiego w Suchej Beskidzkiej, zwanego dalej „Urzędem” dotyczącą realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym przez Pana Burmistrza w dniu stycznia 2009 r. oraz omówione na naradzie pokontrolnej w dniu 20 stycznia 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Burmistrzowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie działalność Urzędu w zakresie realizacji zadań ujętych w KPOŚK na terenie aglomeracji Sucha Beskidzka, pomimo stwierdzenia pewnych uchybień.

NIK pozytywnie ocenia następujące działania:

1. NIK stwierdza, że prawidłowo przeprowadzono postępowania o zamówienie publiczne przy realizacji ośmiu inwestycji w zakresie budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Gminie Sucha Beskidzka w latach 2006 – 2008. Umowy z wykonawcami inwestycji zgodne były z ustalonymi przez Urząd warunkami zamówień publicznych, a inwestycje te

realizowano zazwyczaj w ustalonych terminach, zgodnie z harmonogramami rzeczowo-finansowymi.

2. NIK pozytywnie ocenia, że długość sieci kanalizacyjnej w aglomeracji spełniła założenia I etapu realizacji KPOŚK do końca 2005 r. W tym okresie wykonano ogółem 54,3 km sieci kanalizacji, wobec planowanych 52,8 km. W efekcie dalszych inwestycji w zakresie kanalizacji, w latach 2006 – 2008 w Gminie Sucha Beskidzka, wskaźnik skanalizowania tej Gminy (stosunek mieszkańców podłączonych do kanalizacji wobec ogólnej liczby mieszkańców) zwiększył się z 79,3 % w 2006 r. do 80,4% w I półroczu 2008 r. Natomiast w Gminach Stryszawa i Maków Podhalański utrzymał się w ww. okresach na znacznie niższym poziomie – odpowiednio – 22,4% (Stryszawa) i 14,2% (Maków).
3. NIK pozytywnie ocenia przygotowanie Urzędu Miasta Sucha Beskidzka do realizacji zadań KPOŚK pod względem finansowym. Niezbędne środki na ten cel ujmowano w budżetach Gminy na lata 2006 – 2008, w łącznej kwocie 2.147,5 tys. zł. Od 2006 r. do I półrocza 2008 r. wydatkowano łącznie 6.029,2 tys. zł, w tym 4,926,4 tys. zł na modernizację oczyszczalni ścieków w Suchoj Beskidzkiej. Głównym źródłem finansowania modernizacji oczyszczalni ścieków były środki pozyskane przez Gminę z funduszu ZPORR w ramach Priorytetu 3 *Rozwój lokalny*, działania 3.1 *Rozwój obszarów wiejskich* – 2.785,7 tys. zł oraz pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie – 1.096 tys. zł.

W I etapie realizacji KPOŚK, tzn. do 2005 r., największy udział w finansowaniu inwestycji w zakresie budowy sieci kanalizacji w ramach aglomeracji (16.265,4 tys. zł) miały środki finansowe z zagranicznych funduszy ZPORR i SAPARD – 37,3% (6.068 tys. zł w Gminach Stryszawa i Maków Podhalański) oraz krajowe fundusze ekologiczne – 31,5% (5.125,3 tys. zł). Udział środków własnych gmin stanowił 27,8% (4.521 tys. zł). Od 2006 r. do I półrocza 2008 r. nakłady finansowe na realizację KPOŚK w aglomeracji wynosiły 6.579,1 tys. zł, przy czym 6.029,2 tys. zł, tj. 91,6% przypadało na Suchą Beskidzką w związku z wstrzymaniem budowy sieci kanalizacji w Gminach Stryszawa i Maków Podhalański.

Stwierdzone uchybienia dotyczyły następujących zagadnień:

1. W ocenie NIK w Gminie wiodącej nie dołożono należytej staranności w zapewnieniu prawidłowego nadzoru nad realizacją KPOŚK i rzetelnym monitorowaniu przebiegu prac, tak aby zapobiec opóźnieniom w ich realizacji. Zastrzeżenia NIK dotyczą

głównie nie wyznaczenia koordynatora realizacji KPOŚK w ramach aglomeracji, odpowiedzialnego m.in. za nadzorowanie przebiegu prac i sprawozdawczość w tym zakresie. Skutkiem tego gmina wiodąca nie posiadała informacji o stanie realizacji KPOŚK w gminach wchodzących w skład aglomeracji, co uniemożliwiło dokonanie korekty programu i jego uzupełnienie po aktualizacji KPOŚK w czerwcu 2005 r., a w konsekwencji nie pozwoliło na rzetelną ocenę stopnia jego realizacji.

Wg danych Ministerstwa Środowiska ujętych w aktualizacji KPOŚK, na koniec 2015 r. w aglomeracji zaplanowano do budowy sieć kanalizacji o długości ok.62 km. Nie odpowiadało to ani planom Gminy Sucha Beskidzka gdzie zaplanowano budowę ok. 24 km sieci kanalizacji, ani planom Gmin Maków Podhalański i Stryszawa w których zaplanowano odpowiednio – 78,3 km i 135 km sieci kanalizacji.

Wprawdzie Miasto Sucha Beskidzka nie było zobowiązane do prowadzenia audytu – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2006 r. w sprawie kwot, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych (Dz. U. Nr 112, poz. 763) – to zdaniem NIK należało zbierać informacje o realizacji zadań w gminach wchodzących w skład aglomeracji. Pierwsze wspólne sprawozdanie z realizacji KPOŚK sporządzono dopiero w lutym 2008 r.

Na uwagę zasługuje również fakt, że w Referacie Rozwoju Miasta oraz w Referacie Gospodarki Komunalnej Urzędu żadnemu pracownikowi w zakresach czynności nie powierzono zadań związanych z realizacją KPOŚK.

2. Kontrola wykazała, że wystąpiły opóźnienia w realizacji zadań ujętych i zaplanowanych w KPOŚK, co spowodowało, że w założonym terminie tj. w 2005 r. nie uzyskano efektu ekologicznego w postaci osiągnięcia standardu w usuwaniu ze ścieków związków azotu i fosforu. Jego uzyskanie miała umożliwić modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchoj Beskidzkiej. Inwestycję tą zakończono we wrześniu 2007 r. Główną przyczyną opóźnienia w rozpoczęciu modernizacji oczyszczalni we wrześniu 2006 r. był brak możliwości sfinansowania przedsięwzięcia z budżetu Gminy oraz nie uzyskanie środków finansowych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) pomimo, że Gmina w 2004 r. złożyła dwa wnioski o przyznanie środków z tego Programu. Dopiero kolejny wniosek, w ramach naboru na 2005 r., o dofinansowanie z ZPORR, uzyskał akceptację i umowa z Wojewodą Małopolskim została podpisana w maju 2006 r. W wyniku modernizacji

oczyszczalni ścieków, osiągnięto wymagane przez KPOŚK wskaźniki redukcji związków azotu w 80% i związków fosforu w 85%.

3. Zwrócenia uwagi wymaga również fakt, że uzyskana w wyniku modernizacji maksymalna przepustowość oczyszczalni ścieków – 7.000 m³/dobę, była mniejsza od określonej w KPOŚK, tj. na 8.621m³/dobę.

Po modernizacji, projektowany przepływ średnio-dobowy oczyszczalni wynosił 6000 m³/dobę (maksymalnie 7.000 m³/dobę), co w 2007 r. dawało rezerwę 47% wobec średnio-dobowego przepływu 3.177 m³/dobę, a w I połowie 2008 r. rezerwa w wydajności oczyszczalni wynosiła 40% przy przepływie 3.575 m³/dobę. Ponad 50% rezerwa przepustowości oczyszczalni w stosunku do maksymalnego przepływu 7000 m³/dobę umożliwiała zwiększenie ilości przyjmowanych ścieków w miarę rozbudowy sieci kanalizacyjnej w aglomeracji, ale nie zapewnia 100% odbioru ścieków z aglomeracji po jej całkowitym skanalizowaniu.

Całość odwodnionego osadu z oczyszczalni ścieków w Suchej Beskidzkiej w badanym okresie zwiększyła się z 739,6 ton w 2006 r. do 932,4 ton w I półroczu 2008 r. (z 147 ton do 186,4 ton w przeliczeniu na suchą masę). Powstały osad zagospodarowano jako warstwę izoterną na wysypisku śmieci w Suchej Beskidzkiej.

4. Do końca 2005 r. planowany zakres budowy sieci kanalizacji w aglomeracji Sucha Beskidzka wykonano w trzech gminach: 35 km w Gminie Stryszawa, 12,4 km w Suchej Beskidzkiej i 6,5 km w Makowie Podhalańskim. Od 2006 r. inwestycje w tym zakresie wstrzymano w gminach Stryszawa i Maków Podhalański, odraczając budowę kanalizacji co najmniej o trzy lata. W rezultacie do listopada 2008 r. w Gminie Stryszawa nie wykonano 52 km kanalizacji, a w Gminie Maków Podhalański – 24,6 km sieci kanalizacji planowanej na lata 2006 – 2008. W Suchej Beskidzkiej planowane w KPOŚK terminy czterech zadań w zakresie budowy 15,3 km sieci kanalizacji odroczone w 2008 r. o 1 – 2 lata. Do realizacji w latach 2007 – 2010 pozostały cztery zadania dotyczące 19,8 km sieci kanalizacji, której nie wykonano w planowanym okresie tzn. od 2004 r. do 2006 r.

Główną przyczyną ww. opóźnień był brak wystarczających środków finansowych, głównie z zewnętrznych źródeł, mimo podjętych działań w celu ich pozyskania. Dotyczyło to zwłaszcza Gmin Stryszawa i Maków Podhalański.

Nieuzyskanie dofinansowania z funduszy zagranicznych spowodowane było m.in. zmianą kryteriów ich przyznawania. W szczególności dotyczyło tzw. wskaźnika koncentracji 120 mieszkańców na 1 km sieci kanalizacyjnej, co eliminowało niektóre

gminy aglomeracji z możliwości ich otrzymania, ze względu na rozproszoną zabudowę domostw, często w trudnym górskim terenie.

5. NIK nie ma uwag, do rzetelności danych o istniejących i projektowanych sieciach kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków przedstawionych w ankietach dla Ministra Środowiska złożonych za pośrednictwem Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w sprawie przystąpienia do KPOŚK i jego realizacji.

Urząd Gminy Sucha Beskidzka, informację z realizacji KPOŚK za 2005, 2006 i 2007 r., doręczał do Wojewody Małopolskiego w okresie od 1 do 3 marca, zamiast do 28 lutego następnego roku. Naruszano w ten sposób art. 43 ust. 3c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.). Informacje zawierały błędy, na przykład za 2006 r. długość kanalizacji w Gminie Maków Podhalański na koniec 2006 r. błędnie określono na 9 km zamiast na 15,4 km, co skorygowano w Informacji za 2007 r. Informację za 2007 r. przekazaną do Wojewody 3 marca 2008 r. Urząd skorygował w połowie kwietnia 2008 r. z powodu błędnego podsumowania nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2007 r. na zbiorcze systemy kanalizacyjne, gdzie zamiast 942,4 tys. zł podano 1.884,8 tys. zł oraz nie wykazano dotacji z budżetu państwa w kwocie 413,1 tys. zł.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Dotrzymanie terminów realizacji inwestycji ujętych i określonych w KPOŚKR.
2. Terminowe składanie do Marszałka Województwa Małopolskiego rzetelnych informacji z wykonania KPOŚK.
3. Wyznaczenie w Gminie Sucha Beskidzka osoby odpowiedzialnej za koordynację prac i sprawozdawczość z realizacji KPOŚK w ramach aglomeracji

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, na podstawie art. 62 ust.1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania i wykonania wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o których mowa wyżej, liczy się od dnia ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. Najwyższa Izba Kontroli –
Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego,
3. Akta kontroli.